

Amor Sacro e Amor Profano Titian 1514

Avsnittet "Nya tiden"

Med detta planeringspapper får du information om ungefär vad vi ska läsa, ungefär när och vilka sidor det är i boken. Det är ditt ansvar att förbereda dig inför lektioner genom att läsa i boken. Läxor är rätt sällsynta.

Idéernas utveckling

Raphael - Skolan i Aten

Med renässansen växte nya idéer om människan och naturen fram. Man lyfter åter fram antika ideal. Man börjar skilja det världsliga från det andliga. I reformationen vänder sig många mot den katolska läran. Med motreformationen gick den katolska kyrkan till motoffensiv.

Europa erövrar världen

Cortez erövrar Tenochtitlan

Från mitten av 1400-talet och framåt ger sig europeiska sjöfarare ut på allt längre seglatser. Man upptäcker sjövägen till Afrika, upptäcker nya kontinenter och för hem ett växande antal varor och rikedomar. När vårt avsnitt börjar, cirka år 1500, är Europa inte det rikaste området på jorden. Ett par hundra år senare, cirka år 1750, har Europa blivit världens rikaste område.

Framväxande handelskapitalism

En merkantilist

Under 1500-talet börjar det i Europas städer växa fram en verksamhet som bygger på handel. Med upptäckterna av den "nya världen" uppstår snart en verklig fjärrhandel. De nya handelsmännen verkar över hela världen. Städerna präglas av den nya handelskapitalismen och understöds av banker som verkar över hela Europa. Den ekonomiska filosofi som präglar staternas ekonomiska tänkande kallas merkantilismen.

r

Staternas centralisering

En kung av guds nåde

I de allra flesta länder i Europa försökte kungen stärka sin ställning och centralisera makten. Kungarna började hävda att de fått makten av Gud, "av Guds nåde", och att de därför skulle vara eväldiga.

Vecka 37 Europa segrar? Idéer:renässans och reformation

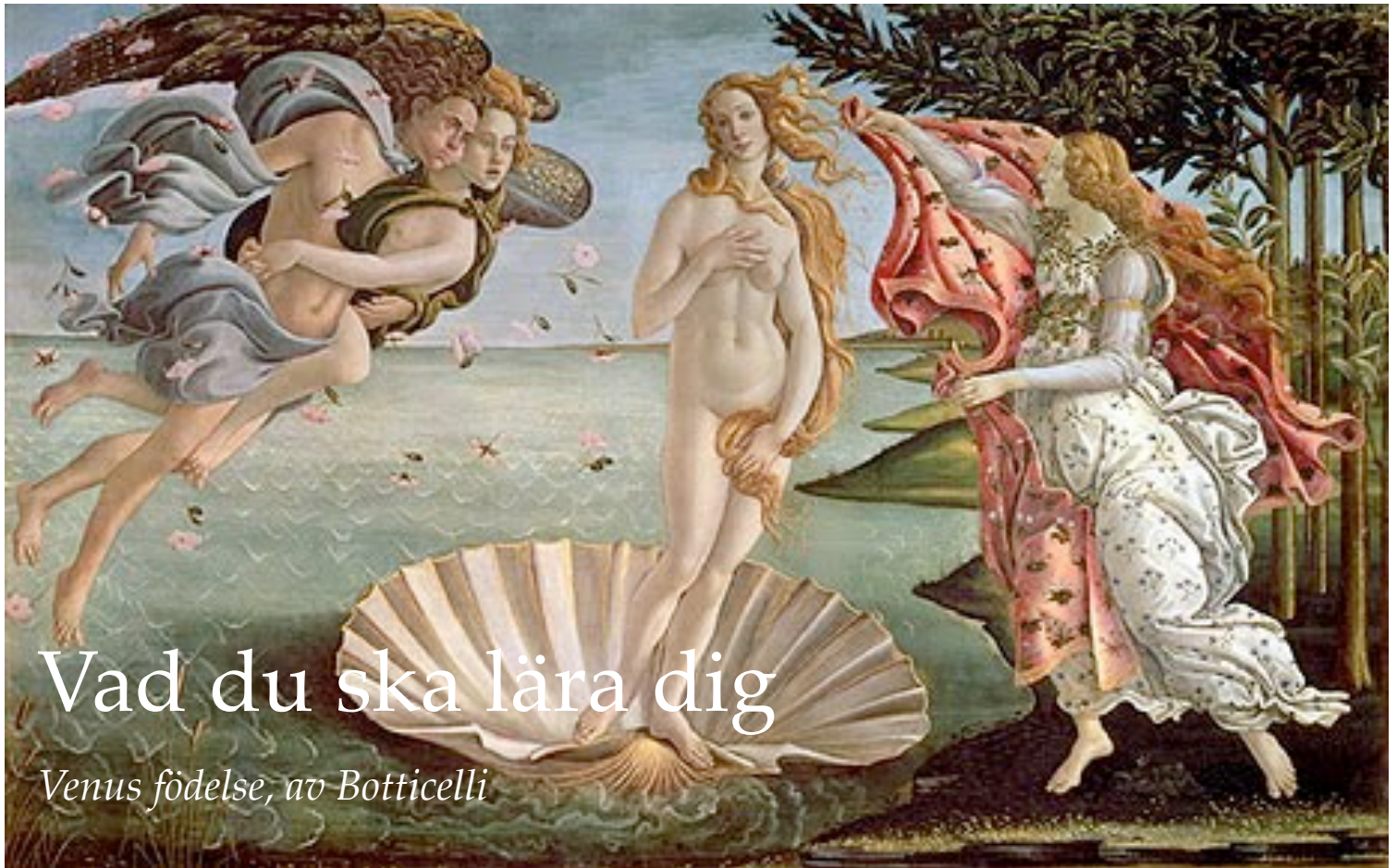
Vecka 38 Idéernas utveckling : renässans och reformation, Henrik VIII (eventuellt), Idealism och materialism, Europa upptäcker världen

Vecka 39 Europa upptäcker världen fortsättning, Staternas centralisering, Handelskapitalism o merkantilism

Vecka 40 instuderingsfrågor, repetition materialism och idealism

Vecka 41 PROV 6 oktober

Provsidor: 122 – 142, 151 - 143

Vad du ska lära dig

Venus födelse, av Botticelli

När du har läst detta avsnitt så ska du kunna följande (med Skolverksord):

- Du ska veta vad som är allmänna kännetecken på perioden och vad som är nyheter från medeltiden.
- Du ska kunna hur perioden påverkade efterkommande perioder
- Du ska kunna ge ett par olika tolkningar till ett par av de förändringsprocesser som inträffar under perioden

Om man tittar på vad dessa kunskapskrav innebär i praktiken område för område kan det innebära bland annat följande.

Idéernas utveckling

- Vilka kännetecken finns på renässanskonsten?

- Hur kan man förklara - på både ett idealistiskt och ett materialistiskt sätt - varför renässanskonsten växte fram
- Vilken kritik fanns mot den katolska kyrkan?

- Vilka var drivkrafterna bakom erövrandet?
- Varför gick det så fort att erövra Latinamerika?
- Vilka faktorer ligger bakom dagens Europas rikedom?

Renässanskonsten, upptäckterna av nya områden, den nya sortens stater och en ny ekonomi var en plattform för senare tider. Hur?

- Hur vill du förklara att den engelska kungen Henrik VIII gick över till protestantismen?

Europa erövrar världen

- Vilka motiv fanns bakom erövrandet?

- Hur skiljde sig merkantilismen från tidigare och senare ekonomiska system?

Staternas centralisering

- Hur förklarar man - ur ett idealistiskt och ur ett materialistiskt perspektiv - att kungarna kan skaffa sig så mycket makt på 1500- och 1600-talen?